

Andrzej Bronk, *Nauka wobec religii (teoretyczne podstawy nauk o religii)*, TNKUL, Lublin 1996, ss. 252.

W ostatnich dziesiątkach lat wzrosło ogromnie w nauce zainteresowanie religią. Rozwinęły się treściowo i zakresowo uprawiane już od dziesiątków lat dyscypliny zajmujące się religią. Pojawiły się także nowe gałęzie wiedzy o religii. Wzmogła się także refleksja nad samymi naukami o religii. Podjęli ją głównie metodologowie i filozofowie nauki. W swoich badaniach próbowali ukazywać teoretyczne podstawy nauk o religii. Wśród metodologów o takim podejściu wybija się ostatnio w Polsce ks. Andrzej Bronk, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Warto przypomnieć, że jest on uczniem zmarłego w roku 1986 ks. prof. Stanisława Kamińskiego, znakomitego metodologa, logika i filozofa, współtwórcy Lubelskiej Szkoły Filozofii Klasycznej. Jego to zresztą pamięci i ks. prof. Wilhelma Schmidta poświęcił autor sygnalizowaną tu książkę.

Praca ks. Bronka ma trochę mylący tytuł. Autor jednak wyjaśnia we Wprowadzeniu, że „tytułu książki, *Nauka wobec religii*, nie należy rozumieć – w duchu pozytywizmu – jako chęci wyłożenia złożonego problemu stosunku nauki do religii, lecz – zgodnie z podtytułem – jako namysł nad naukami religiolologicznymi” (s. 9).

Jest to więc pewien rodzaj raportu o sytuacji metodologicznej współczesnych nauk o religii. Autora w książce interesuje głównie status epistemologiczny nauk o religii, tj. poznawcze możliwości, oraz status metodologiczny, tj. przedmiot, cel, metoda i struktura tychże nauk. Realizacja takiego zamierzenia sprawiła, że książka jest pełna cytatów, dokumentujących i poszerzających przypisów i not bibliograficznych.

Na zawartość książki składa się 19 jednostek tematycznych. Dziewięć pierwszych poświęcone jest ogólnej problematyce metodologicznej nauk o religii. Autor przedstawia tu następujące zagadnienia: nazewnictwo, dzieje badań nad religią, sytuacja po roku 1945, metodologiczny status nauk o religii, wielość i jedność nauk o religii, spór o przedmiot i metodę, problem definicji religii, założeńiowość i obiektywność w badaniach nad religią, prawdziwość religii w świetle nauk religiológicznych. Następne dziesięć jednostek poświęca autor prezentacji poszczególnych nauk o religii: krytyki religii, teologii religii, filozofii religii, analitycznej filozofii religii łącznie z logiką i semiotyką religii, historii religii, etnologii religii z etnoreligioznawstwem, fenomenologii religii, socjologii religii, psychologii religii oraz geografii religii łącznie z ekologią religii.

Książka jest owocem przemyśleń i wykładów autora z metodologii religioznawstwa prowadzonych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jej adresatami mogą być nie tylko ci, którzy szukają informacji o naukach religiológicznych, ale przede wszystkim metodologowie zainteresowani statusem metodologicznym tych nauk. Praca ma tę zaletę, że prezentuje zbiorcze omówienie zagadnień metodologicznych, ważnych dla wszystkich współczesnych nauk o religii. Dziś, w dobie wybiórczej, wąskiej specjalizacji w naukach religiológicznych, praca tego typu może okazać się bardzo potrzebna i usłużna. Należą się jej autorowi słowa głębokiego uznania i serdecznej wdzięczności. Książka powinna trafić nie tylko do bibliotek teologicznych w naszym kraju, ale także winna ubogacić księgozbiory prywatne miłośników teologii i nauk religiológicznych.

ks. Ignacy Dec